

I henhold til høringsliste iht. liste

Høring – Forslag til ny forskrift om innredning, rekreasjonstilbud, kost og forpleining

Innledning

Sjøfartsdirektoratet sender med dette ut høring om forslag til ny forskrift om innredning, rekreasjonstilbud, kost og forpleining på skip (ny innredningsforskrift), jf. forvaltningsloven § 37. Forskriften skal tre i kraft 1. januar 2017.

Sjøfartsdirektoratet foreslår at det fastsettes ny innredningsforskrift i forbindelse med prosjektet for omstrukturering og forenkling av direktoratets forskrifter. Sammenlignet med gjeldende innredningsforskrift, har forslaget til ny innredningsforskrift en mer oversiktlig struktur og mer konsekvent språkbruk.

Videre har flere veiledningsrundskriv til gjeldende innredningsforskrift blitt utarbeidet i løpet av 2014 og 2015, og avklaringer derfra har blitt tatt inn i forslaget til ny forskrift. Rundskrivene bygger på Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis. Sjøfartsdirektoratets øvrige forvaltningspraksis har også blitt presisert i forskriftsforslaget.

Underveis i forskriftsprosjektet har direktoratet sett at det også er behov for materielle endringer i enkelte bestemmelser. Der forskriftsforslaget innebærer endringer i gjeldende rettstilstand, er dette omtalt særskilt i tilknytning til de enkelte paragrafer i høringsbrevet her.

Høringsuttalelser sendes Sjøfartsdirektoratet innen **24. november 2016** til post@sdir.no. Høringen vil også bli lagt ut på Sjøfartsdirektoratets hjemmesider www.sjofartsdir.no.

Gjeldende rett

Forskrift 15. september 1992 nr. 707 om innredning og om forpleiningstjenesten (gjeldende innredningsforskrift), gjennomfører krav til innredning, rekreasjonstilbud, kost og forpleining som i all hovedsak stammer fra internasjonale konvensjoner. Forskriften har hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven).

Videre er det i 2014 og 2015 fastsatt veiledningsrundskriv til gjeldende innredningsforskrift, som foreslås gjennomført i ny innredningsforskrift. Veiledningsrundskrivene er som følger:

- RSV 03-2015 Rundskriv om innredning på skip med største lengde under 24 meter
- RSV 13-2014 Plassering av dørk i innredning under sommerlastemerket på lasteskip under 24 meter
- Instruction to class (IC) 1/2015 Accommodation on Special Purpose Ships.

Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO) har vedtatt en rekke konvensjoner om arbeids- og levevilkår for de som har sitt arbeid på skip, og følgende ILO-konvensjoner er gjennomført i gjeldende innredningsforskrift:

- ILO-konvensjon nr. 92 om besetningsinnredning (revidert), 1946.
- ILO-konvensjon nr. 133 om besetningsinnredning (tilleggsbestemmelser), 1970.
- Maritime Labour Convention, 2006 (MLC).

For øvrig gjennomfører forskriften enkelte regler i den internasjonale konvensjon om sikkerhet for menneskeliv til sjøs (SOLAS) og den internasjonale konvensjon om hindring av forurensning fra skip (MARPOL).

Bakgrunnen for forslaget

Hovedformålet med ny innredningsforskrift er å gjøre regelverket mer brukervennlig både for rederiene og de som har sitt arbeid om bord. Dette innebærer blant annet at forskriftsforslaget har felles kapitler for regler som er like, eller tilnærmet like, for alle skip, mens det er foreslått særskilte kapitler der reglene er ulike for skip med ulik byggedato. Videre er språket i forskriften forenklet og presisert.

Alle henvisninger til internasjonale konvensjoner foreslås tatt ut av ny innredningsforskrift, slik at forskriftskravene kan forstås uten å måtte slå opp i konvensjonene. Dette kommenteres særskilt nedenfor i merknadene til de enkelte paragrafene.

Nærmere om forslaget

Tittelen på ny innredningsforskrift foreslås å være «forskrift om innredning, rekreasjonstilbud, kost og forpleining på skip». Begrepene «rekreasjonstilbud og kost» er tatt med for å gjenspeile innholdet i forskriften mer presist enn gjeldende innredningsforskrift. Disse begrepene er også brukt i MLC kapittel 3.

Forslaget til ny innredningsforskrift er delt inn i sju kapitler som følger:

1. Innledende bestemmelser.
2. Felles bestemmelser om dokumentasjon og innredningen.
3. Bestemmelser om innredningen for skip hvis kjøp er strukket eller som er på et tilsvarende byggetrinn 20. august 2013 eller senere.
4. Bestemmelser om innredningen for skip med bruttotonnasje 50 eller mer hvis kjøp er strukket eller som var på et tilsvarende byggetrinn fra og med 1. november 1992 frem til 20. august 2013.
5. Bestemmelser om innredningen for skip med bruttotonnasje 50 eller mer hvis kjøp er strukket eller som var på et tilsvarende byggetrinn før 1. november 1992.
6. Felles bestemmelser om kost, forpleining og renhold mv.
7. Avsluttende bestemmelser.

I hovedsak videreføres bestemmelsene i gjeldende innredningsforskrift, samt at Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis blir presisert i forskrifts form. Forskriftsforslaget innebærer likevel enkelte materielle endringer, og disse omtales nærmere under merknadene til de enkelte paragrafer nedenfor.

Generelt søkes det å unngå henvisninger til annet regelverk i forskriftsforslaget. Det fremgår av de enkelte lover og forskrifter hvilke virkeområder de har. Det er likevel unntaksvis tatt inn henvisninger til annet regelverk der det anses å være nødvendig for forståelsen av kravene i forskriftsforslaget, jf. § 1 annet ledd om vernet og fredet skip, § 3 bokstav c om definisjonen av «offiser», og § 46 tredje ledd om testutstyr for drikkevann.

Bestemmelser som retter seg mot Sjøfartsdirektoratet som pliktsubjekt, videreføres for øvrig ikke fra gjeldende innredningsforskrift, fordi det som hovedregel ikke vurderes som forskriftsteknisk korrekt at direktoratet regulerer sine plikter i forskrifts form.

Sjøfartsdirektoratet har videre bestemt at de øvrige pliktbestemmelsene i direktoratets forskrifter ikke skal videreføres i nye forskrifter, og gjeldende innredningsforskrift § 3 om pliktene til rederiet, arbeidsgiveren og de som har sitt arbeid om bord, videreføres derfor ikke i ny innredningsforskrift. Begrunnelsen er at disse pliktene følger direkte av skipssikkerhetsloven som hjemmelslov. Skipssikkerhetsloven § 6 om rederiets plikter, § 28 a om arbeidsgiverens plikter, §§ 19 og 29 om skipsførerens plikter, og §§ 20 og 30 om plikter for andre som har

sitt arbeid om bord, bestemmer altså hvem som er pliktsubjektene både etter skipssikkerhetsloven og ny innredningsforskrift.

Generelle merknader til forskriftsforslaget

Bestemmelsene i forslaget til ny innredningsforskrift som ikke er listet opp nedenfor, innebærer en videreføring av gjeldende rett.

Der det i gjeldende innredningsforskrift står at Sjøfartsdirektoratet «kan tillate» alternative innredningsløsninger, er det i forskriftsforslaget presisert at rederiet må søke skriftlig om unntak.

Der det i gjeldende innredningsforskrift står at Sjøfartsdirektoratet «tillater» alternative innredningsløsninger, er forskriftsteksten endret til at den alternative løsningen er «tillatt» eller at en løsning «kan» velges. Dette betyr at det ikke kreves søknad om unntak fra rederiet.

For øvrig er det gjennomgående presisert i forskriftsforslaget at det med «berørte» rederi- og sjømannsorganisasjoner i gjeldende innredningsforskrift, menes «norske» rederi- og sjømannsorganisasjoner.

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

Til § 1 Virkeområde

Første ledd

Første ledd i virkeområdebestemmelsen angir positivt hvilke typer skip som omfattes av forskriften, og er en videreføring av gjeldende rett. Paragrafen skal tolkes på bakgrunn av skipssikkerhetsloven § 2, men det presiseres at forskriften kun gjelder for norske skip. Med forbehold om en nedre bruttotonnasjegrænse på 50 for skip bygget før 20. august 2013 (se forskriftsforslaget kapittel 4, jf. § 2, samt kapittel 5), gjelder forskriften for alle passasjerskip, lasteskip og lektere som definert i forskriftsforslaget § 1. Forskriften inneholder kun krav til innredning for de som utfører arbeid om bord, slik at krav til innredning for passasjerer ikke er en del av forskriften.

Definisjonen av «bemannet leker» videreføres ikke fra gjeldende innredningsforskrift § 3 bokstav b. I tidligere forskrifter fastsatt av Sjøfartsdirektoratet var bemannet leker definert som en leker som har fått fast bemanning etter den til enhver tid gjeldende forskrift om bemanning på norske skip. I gjeldende forskrift 18. juni 2009 nr. 666 om bemanning av norske skip, kreves det ikke bemanningssertifikat for lektere. I forbindelse med endringer for gjennomføring av MLC som ble gjort i gjeldende innredningsforskrift 20. august 2013, ble derfor bemannet leker omdefinert til «lekter som på grunn av sin operasjon har personell om bord utover fortøyning eller klargjøring til slep». Etter den tid har imidlertid Sjøfartsdirektoratet valgt ikke å definere bemannet leker i ny forskrift 1. juli 2014 nr. 1019 om redningsredskaper på skip, og i høringsbrev av 12. april 2016 om endringer i forskrift om redningsredskaper på skip foreslås det at forskriftens virkeområdebestemmelse beskriver hvilke lektere som er omfattet av forskriften. Den samme løsningen foreslås for ny innredningsforskrift, slik at ny innredningsforskrift omfatter lektere som på grunn av sin operasjon har personell om bord som utfører oppgaver utover operasjoner knyttet til fortøyning eller klargjøring til slep.

Når begrepet «skip» brukes i forskriftsforslaget, menes både passasjerskip, lasteskip og lektere. For øvrig er det underforstått at det for eksempel ikke er krav til soverom om bord når dette ikke er nødvendig for skipets drift.

Annet ledd

Annet ledd unntar skip som er vernet eller fredet og fører mer enn 12 passasjerer, jf. forskrift 17. juni 2014 nr. 768 om særlige regler for skip som er vernet eller fredet og fører flere enn 12 passasjerer.

Merk: Gjeldende innredningsforskrift § 1 femte ledd er ikke videreført som sådan i forskriftsforslaget. Prinsippet om at kravene i forskriften kan reduseres ved enkelte driftsmønstre, er imidlertid ivaretatt i forslaget § 7 om generelle krav til innredningen.

Til § 2 Krav til skip bygget før 1. november 1992

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 1 annet til fjerde ledd, om forskriftens virkeområde for skip som er bygget før gjeldende innredningsforskrift trådte i kraft 1. november 1992.

Det er et generelt prinsipp at det er forskriftene om bygging og innredning som gjaldt på den datoen et skip ble bygget, som gjelder for skipet med mindre noe annet er bestemt. Gjeldende innredningsforskrift omfatter i utgangspunktet ikke skip med bruttotonnasje mellom 50 og 500 hvis kjøll er strukket, eller som var på et tilsvarende byggetrinn, før 1. november 1992. På den annen side omfatter forskriften skip med bruttotonnasje 500 eller mer hvis kjøll er strukket, eller som var på et tilsvarende byggetrinn, før 1. november 1992. Det samme følger av forslaget til ny innredningsforskrift.

Til § 3 Definisjoner

Definisjonen av «drikkevann» i gjeldende innredningsforskrift § 2 er videreført i forskriftsforslaget § 3 bokstav a. Gjeldende definisjoner av "innredning" og «offiser» er presisert i henholdsvis bokstav b og c, men innebærer ingen materielle endringer. Videre er det tatt inn en definisjon av «hvilerom» i bokstav d fordi Sjøfartsdirektoratet ser at det er et behov for klargjøring av hva som menes med dette begrepet i gjeldende innredningsforskrift. Til slutt foreslås det presisert i bokstav e at det med «spesialskip» menes skip som er *sertifisert etter* IMO Code of Safety for Special Purpose Ships. I gjeldende forskrift står det at spesialskip er skip som *er bygget* etter nevnte kode.

Definisjonen av «anerkjent klasseinstitusjon» i gjeldende innredningsforskrift § 2 bokstav a videreføres ikke i forslaget til ny innredningsforskrift. Begrunnelsen er at det ikke er nødvendig med en presisering av at alle klassifikasjonsselskaper som er anerkjent i Norge, kan utføre oppgaver etter forskriften, når dette følger av skipssikkerhetsloven § 41. Definisjonen er heller ikke tatt med i direktoratets andre forskrifter av nyere dato, for eksempel forskrift 1. juli 2014 nr. 1072 om bygging av skip, selv om begrepet brukes i forskriften. For øvrig brukes begrepet «klassifikasjonsselskap» gjennomgående i forslaget til ny innredningsforskrift i samsvar med skipssikkerhetsloven § 41.

Definisjonen av «bemannet leker» videreføres ikke fra gjeldende innredningsforskrift § 3 bokstav b. Se mer om begrepet i merknadene til forskriftsforslaget § 1 ovenfor.

Begrepene «besetning» og «mannskap» videreføres ikke fra gjeldende innredningsforskrift § 2 bokstav c og l. Det er skipssikkerhetslovens saklige virkeområde som er bestemmende for hvilke personer som er omfattet av forskriften. Skipssikkerhetsloven bruker begrepet «de som har sitt arbeid om bord». En annen begrepsbruk enn skipssikkerhetslovens avgrensning av det personlige virkeområde kan bidra til uklart regelverk. I stedet for «besetning» brukes derfor begrepet «de som har sitt arbeid om bord» i ny innredningsforskrift, og i stedet for «mannskap» brukes «de som har sitt arbeid om bord, med unntak av skipsføreren og andre offiserer».

Begrepene «godkjent», «typegodkjent» og «akseptert» videreføres ikke fra gjeldende innredningsforskrift § 2 bokstav h, fordi disse reglene vurderes som tilstrekkelig regulert i forskrift 29. desember 1998 nr. 1455 om skipsutstyr (skipsutstyrsforskriften). Skipsutstyrsforskriften krever at bestemte typer komponenter, utstyr og materialer som skal installeres eller plasseres om bord i skip, oppfyller de krav som Norge er forpliktet til å gjennomføre som part i EØS-avtalen og internasjonale konvensjoner. Produsenter av utstyr som oppfyller kravene til samsvar etter skipsutstyrsforskriften, kan påføre utstyret et særskilt merke (rattmerke) som en synlig bekreftelse på at dette oppfyller internasjonale krav. Slikt rattmerket utstyr kan fritt installeres eller plasseres om bord i skip. Samsvarsvurderingene som kreves etter skipsutstyrsforskriften, er overlatt til spesielt oppnevnte tekniske kontrollorganer (TKO). Sjøfartsdirektoratet godkjenner/aksepterer for øvrig ikke lenger utstyr slik det er beskrevet i gjeldende innredningsforskrift § 2 bokstav h nr. 2.

Kapittel 2 Felles bestemmelser om dokumentasjon og innredningen

Til § 4 Virkeområde for kapittel 2

Det fremgår av virkeområdebestemmelsen til kapittel 2 at kapittelet gjelder for alle skip som er omfattet av forskriften, jf. § 1.

Til § 5 Adressat og tidsfrister for dokumentasjon

Paragrafen er laget etter mønster av forskrift 1. juli 2014 nr. 1072 om bygging av skip § 66. Paragrafen viderefører og presiserer reglene om adressat og tidsfrister for dokumentasjon i gjeldende innredningsforskrift § 7.

Til § 6 Krav til dokumentasjon

Paragrafen viderefører § 7 om krav til dokumentasjon i gjeldende innredningsforskrift.

Første ledd bokstav b

Kravet i gjeldende innredningsforskrift § 7 første ledd bokstav b om beskrivelse av plassering av atkomstveier, utganger, nødutganger og utganger til redningsmidlene, er ikke videreført i forskriftsforslaget § 6 første ledd bokstav b, men kravet følger av forskrift 1. juli 2014 nr. 1099 om brannsikring på skip, forskrift 28. mars 2000 nr. 305 om besiktelse, bygging og utrustning av passasjerskip i innenriksfart, forskrift 5. jan 1998 nr. 6 om bygging, utrustning og drift av hurtiggående fartøy som anvendes som passasjerskip eller lasteskip, og forskrift 19. desember 2014 nr. 1853 om bygging av mindre lasteskip.

Første ledd bokstav c siste punktum

Ordet «luftkondisjoneringsanlegg» i gjeldende innredningsforskrift § 7 første ledd bokstav c, er endret til «klimaanlegg» for å samstemme begrepsbruken med forskriftsforslaget § 9 om ventilasjon.

Gjeldende § 7 tredje ledd om Sjøfartsdirektoratets plikt til å konsultere rederiet og besetningens organisasjoner når den innsendte dokumentasjonen avviker fra kravene i forskriften, foreslås ikke videreført fordi Sjøfartsdirektoratets plikter som hovedregel ikke reguleres i forskrift. For øvrig følger MLCs krav til konsultasjoner av øvrige bestemmelser i forslaget til ny innredningsforskrift.

Merk: Gjeldende innredningsforskrift § 5 foreslås ikke videreført. Begrunnelsen er at regler om tilsyn reguleres i skipssikkerhetsloven og særskilte forskrifter om tilsyn, samt at det følger direkte av skipssikkerhetsloven § 6 at rederiet plikter å påse at forskriftens krav oppfylles.

Til § 7 Generelle krav til innredningen

Paragrafen viderefører store deler av gjeldende innredningsforskrift § 8, men den er omstrukturert og utvidet i samsvar med Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis og innspill fra næringen.

Paragrafoverskriften foreslås endret fra «Lugarkapasitet mv.» til «Generelle krav til innredningen» for bedre å reflektere paragrafens innhold. Videre er ordet «lugar» konsekvent byttet ut med «soverom» i forskriftsforslaget. Dette er gjort i samsvar med begrepsbruken i MLC, ILO-konvensjon nr. 92 og ILO-konvensjon nr. 133, som bruker ordet «sleeping room». Ordet «cabin» («lugar») brukes ikke i de nevnte konvensjonene, og for øvrig kan en lugar omfatte noe mer enn et soverom. Ordene «lugar» og «soverom» er brukt om hverandre i gjeldende innredningsforskrift, men i hovedsak er det «soverom» som er brukt. Ellers videreføres gjeldende forskriftskrav om dagrom i forskriftsforslaget §§ 13, 20 og 29.

Det gjøres oppmerksom på at bruken av forskriftsforslaget § 7 annet og fjerde ledd medfører at skipet i utgangspunktet blir bundet til et bestemt geografisk sted, eventuelt at ytterligere innredningsfasiliteter må arrangeres på land hvis skipet flyttes til et annet operasjonsområde. Det kan gi større fleksibilitet med tanke på flytting av skip til nye operasjonsområder når skip bygges med full innredning om bord.

For ferger følger det av gjeldende innredningsforskrift § 8 fjerde ledd at rederiene må bli enige med arbeidstakerorganisasjonene om utformingen av innredningsfasiliteter på land. I den forbindelse ønsker Sjøfartsdirektoratet å påpeke at den nye bestemmelsen om innredningsfasiliteter på land ikke er ment å innføre strengere krav for de boligfasiliteter som etter gjeldende innredningsforskrift er akseptert av partene.

Direktoratet ønsker også å presisere at de som har sitt arbeid om bord, anses å være på arbeid i forbindelse med bruk av innredningsfasilitetene på land, samt når de er på vei til og fra fasilitetene. Begrunnelsen er at de som har sitt arbeid om bord, fortsatt er på arbeid i forbindelse med skipets drift selv om innredningsfasilitetene befinner seg på land. Det vil si at skipssikkerhetsloven med forskrifter fortsatt gjelder for de som har sitt arbeid om bord, på samme måte som når de utfører arbeid i havn i forbindelse med skipets drift.

Første ledd

Forskriftsforslaget § 7 første ledd punktum bestemmer at de som har sitt arbeid om bord, skal ha tilgang på innredning i samsvar med forskriften, og er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 8 første ledd og annet ledd første punktum. Begrepet «de som har sitt arbeid om bord» er hentet fra skipssikkerhetsloven. Se mer om begrepet i merknadene til forskriftsforslaget § 3 ovenfor.

Videre er det tatt inn en bestemmelse om at Sjøfartsdirektoratet fastsetter krav til innredningen på lektere i hvert enkelt tilfelle, avhengig av lekterens bemanning, fartsområde, konstruksjon og operasjonelle forhold. Bestemmelsen foreslås for å ivareta særskilte behov for lektere, og er utformet i tråd med forskrift 1. juli 2014 nr. 1019 om redningsredskaper på skip § 8 sjuende ledd. Se mer om lektere i merknadene til forskriftsforslaget § 1 første ledd bokstav c ovenfor.

I gjeldende § 8 første ledd står det at «lugarkapasitet og innredningens størrelse» skal være tilstrekkelig for den sikkerhets- og tilleggsbemanning som til enhver tid skal være om bord i skipet, men denne teksten foreslås endret for å gjenspeile at det er innredningsforskriften som er malen for hva som regnes som tilstrekkelig etter gjeldende bestemmelse. Videre vurderes det som overflødig med en henvisning til bemanningsforskriften, og denne henvisningen er derfor utelatt.

Annet ledd

I gjeldende innredningsforskrift § 8 annet ledd annet punktum, kan avvik fra forskriftens krav til innredning om bord tillates for «små fartøyer» når det ikke er mulighet for forskriftsmessige bekvemmeligheter om bord. Denne unntaksmuligheten, som innebærer at det arrangeres innredningsfasiliteter på land i stedet for om bord, er nå foreslått utvidet til å gjelde lasteskip med bruttotonnasje under 500 og passasjerskip uansett størrelse. Forutsetningen for unntaksmuligheten er at de som har sitt arbeid om bord, har en arbeidsordning der hviletiden avvikles i land. I så fall skal soverom, dagrom, bysse, spiserom, toalett og baderom arrangeres *samlet* på land, men det skal i tillegg være hvilerom og toalett om bord. Utgangspunktet er at de nevnte fasilitetene ikke kan deles opp. Det er altså ikke tillatt at for eksempel soverom og toalett arrangeres om bord, mens bysse, spiserom, dagrom og baderom arrangeres på land. De som har sitt arbeid om bord, skal ha tilgang til et komplett sett med fasiliteter under hviletiden. Fasilitetene som arrangeres på land, skal oppfylle innredningsforskriftens krav til standard. Det vil si at det ikke skal være en lavere standard på fasilitetene hvis disse arrangeres på land i stedet for om bord. Forslaget til endringer innebærer en utvidet mulighet for å arrangere innredningsrom på land, samtidig som det foreslås klare krav til fasilitetene på land.

I tråd med gjeldende § 8 tredje ledd, kan hviletiden også avvikles i eget hjem dersom det er mest hensiktsmessig, og da trenger rederiet ikke å arrangere fasiliteter på land. Med «hviletid» menes hviletid som definert i forskrift 26. juni 2007 nr. 705 om arbeids- og hviletid på norske passasjer- og lasteskip mv. § 2 bokstav c.

For øvrig videreføres ikke bestemmelsen i gjeldende § 8 annet ledd annet punktum om at avvik bare kan gis når det ikke er mulighet for forskriftsmessige bekvemmeligheter om bord. Begrunnelsen for dette er at direktoratet ønsker å gi større mulighet for å arrangere innredning på land enn i dag.

Den øvre grensen for hva som regnes som små lasteskip i gjeldende § 8 annet ledd annet punktum, er presisert i forskriftsforslaget som lasteskip med bruttotonnasje under 500. I forbindelse med denne avgrensningen er det sett hen til at SOLAS og MARPOL regner skip med bruttotonnasje under 500 som små skip. For passasjerskip er ikke størrelsesbegrensningen i gjeldende forskrift § 8 annet ledd annet punktum videreført. Begrunnelsen for dette er å ivareta næringens behov for en bestemmelse som også omfatter større passasjerskip.

Bestemmelsen innebærer en vesentlig likeverdig gjennomføring av innredningskrav i MLC kapittel 3, jf. MLC artikkel VI, som skal beskrives i sertifikatet for arbeids- og levevilkår (MLC-sertifikatet) for skip med bruttotonnasje 500 eller mer i utenriksfart, jf. forskrift 22. desember 2014 nr. 1893 om tilsyn og sertifikat for norske skip og flyttbare innretninger § 14 annet ledd bokstav a punkt i. Begrunnelsen for at løsningen er vesentlig likeverdig er at de som har sitt arbeid på skip der arbeidsordningen er slik at hviletiden avvikes på land utenfor egen bolig, får tilgang til fasiliteter på land som erstatter MLCs krav til nødvendig soverom, bysse, spiserom, dagrom og badrom om bord.

Tredje ledd

Når det gjelder krav til innhold i hvilerommet, foreslås det at krav til liggeplass på passasjerskip tas bort. Lasteskip skal imidlertid ha liggeplasser på hvilerommet med plass til alle som har sitt arbeid om bord.

Endringen for passasjerskip er foreslått etter tilbakemeldinger fra næringen om at slike liggeplasser i liten grad blir brukt. Det legges det til grunn at skipenes arbeidsordning reflekterer denne praksisen.

Hvilerommet skal være innredet slik at det er plass til å innta måltidene for det antall personer som sannsynligvis skal bruke rommet samtidig.

Fjerde ledd

I fjerde ledd foreslås det at passasjerskip på gitte vilkår skal kunne innredes uten hvilerom. Endringen er gjort for å imøtekomme næringens ønske om å ha lettere fartøy, som vil medføre at fartøyene blir mer miljøvennlige pga. redusert drivstofforbruk. Samtidig settes det krav til minimumsfasiliteter for de som har sitt arbeid om bord.

Dette innebærer at hvilerom kan plasseres på land hvis de som har sitt arbeid om bord, har en arbeidsordning som gir rimelig mulighet for pauser på land i løpet av arbeidstiden. Det forventes at rederiet tar hensyn til tid som medgår til fortøyning og lignende, og derved sørger for at pausene faktisk kan benyttes til nødvendig spisepause og avkobling i løpet av arbeidstiden.

Med «arbeidstid» menes her arbeidstid som definert i forskrift 26. juni 2007 nr. 705 om arbeids- og hviletid på norske passasjer- og lasteskip mv. § 2 bokstav a.

Femte ledd

Femte ledd er en kodifisering av forvaltningspraksis for skip med største lengde under 15 meter. Det følger av veiledningsrundskriv RSV 03-2015 at for skip med største lengde under 15 meter, kan Sjøfartsdirektoratet tillate unntak fra kravene til *innhold* i hvilerom etter søknad fra rederiet. Eventuelle vedtak om unntak treffes etter en konkret vurdering i det enkelte tilfelle.

Sjette ledd

I sjette ledd foreslås det at rederiet skal sende inn informasjon til Sjøfartsdirektoratet om sted for avvikling av hviletid før fasiliteter arrangeres på land i samsvar med annet og fjerde ledd. Denne informasjonen skal sendes inn ved bygging og ombygging av skip. Det er rederiets ansvar å sørge for at vilkårene i bestemmelsen er oppfylt til enhver tid, for eksempel ved endringer av arbeidsordning og operasjonsområde, samt ved verkstedopphold, opplag eller lignende.

Når hvilerom skal arrangeres på land, skal Sjøfartsdirektoratet også ha informasjon om hvor pauser skal avvikes, samt tidspunktet for og varigheten av pauser. Rutetabell skal i alle tilfeller sendes inn for passasjerskip som går i rutefart.

For ferger er det et vilkår i gjeldende innredningsforskrift § 8 fjerde ledd at rederiet sender inn en avtale mellom rederiet og berørte arbeidstakerorganisasjoner om at redusert innredning kan godtas, som også fungerer som en bekreftelse på at det er arrangert tilfredsstillende boligforhold i land. Dette kravet foreslås ikke videreført i ny innredningsforskrift, fordi direktoratet mener at ordningene som er beskrevet i forslaget til ny innredningsforskrift § 7, ivaretar begge parters interesser når paragrafens vilkår er oppfylt.

Sjøfartsdirektoratet kan gjennomføre inspeksjon for å kontrollere at kravene i § 7 er oppfylt, for eksempel i forbindelse med uanmeldt tilsyn etter klage fra de som har sitt arbeid om bord, jf. skipssikkerhetsloven § 71a, jf. § 43.

Til § 8 Innredningens beliggenhet

Paragrafen er i all hovedsak en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 9, men dennes sjuende ledd om krav til lysventiler foreslås ikke videreført. Den gjeldende forskriftsbestemmelsen viser til krav til lysventiler som følger av den internasjonale konvensjon om lastelinjer (lastelinjekonvensjonen), og dette kravet er tatt inn i forskrift 1. juli 2014 nr. 1072 om bygging av skip.

Annet ledd

Annet ledd første punktum viderefører bestemmelsen i gjeldende innredningsforskrift § 9 annet ledd om at innredningen ikke skal plasseres forut for kollisjonsskottet. I tillegg foreslås det en ny bestemmelse i annet ledd annet punktum for å ivareta sikkerheten på skip som ikke har kollisjonsskott. Etter den nye bestemmelsen skal ikke soverom og oppholdsrom plasseres forut for 0,05 L (m) av forre perpendikulær på skip som ikke har kollisjonsskott. Forslaget til ny bestemmelse er hentet fra Rules for classification: High speed and light craft — DNVGL-RU-HSLC-Pt3Ch1. Edition December 2015 DNVGL 1.3.

Sjette ledd

Sjøfartsdirektoratet har i rundskriv RSV 13-2014 regulert plassering av dørk i innredningen under sommerlastemerket på lasteskip under 24 meter. Etter nevnte rundskriv er det åpnet for at dørken i innredningen på visse vilkår kan plasseres inntil 2 meter under sommerlastemerket på lasteskip med lengde (L) mindre enn 24 meter i fartsområder mindre enn liten kystfart. Vilårene er følgende, i tillegg til gjeldende forskriftskrav om tilstrekkelig kunstig belysning, ventilasjon og takhøyde:

- to rømningsveier som til enhver tid er tilgjengelige
- et tilstrekkelig antall lensealarmer med lydstyrke til å vekke sovende personell ved eventuell vanninntrenging.

I forslaget til ny innredningsforskrift § 8 sjette ledd endres regelen i ovennevnte rundskriv RSV 13-2014 til å gjelde lasteskip med bruttotonnasje under 500 i fartsområder mindre enn liten kystfart. Dette gjøres med bakgrunn i at sammenlignbare flaggstater har åpnet for dette. Sjøfartsdirektoratet har nemlig i den senere tid fått flere henvendelser om innflagging av skip med gyldige sertifikater fra Nederland, og i den forbindelse fremgår det at skip med bruttotonnasje under 500 kan plassere dørken i innredningen opptil to meter under sommerlastemerket. Videre har direktoratet sett at denne plasseringen av dørken også tillates på britiske skip med bruttotonnasje under 500 som ikke opererer mer enn 60 nautiske mil fra kysten.

Når det gjelder plassering av dørken i innredningen, kan ikke direktoratet se at det medfører en sikkerhetsmessig forskjell om et skip har en lengde (L) mindre enn 24 meter, som i RSV 13-2014, eller om skipet har bruttotonnasje under 500. Av den grunn ønsker direktoratet å fastsette regler på samme linje som sammenlignbare flaggstater som er i en konkurransesituasjon med det norske flagget.

Bestemmelsen anses å være en vesentlig likeverdig gjennomføring av MLC standard A3.1 nr. 6 bokstav c, jf. MLC artikkel VI. Begrunnelsen for at løsningen er vesentlig likeverdig, er de ekstra sikkerhetskravene til rømningsveier og lensealarmer. Det anses ikke nødvendig å beskrive den vesentlig likeverdige løsningen i sertifikatet for arbeids- og levevilkår (MLC-sertifikatet), fordi sertifikatkravet bare gjelder for skip med bruttotonnasje 500 eller mer i utenriksfart.

Sjuende ledd

Begrepet «arbeidskorridor» i gjeldende innredningsforskrift § 9 sjette ledd siste punktum foreslås endret til «områder med mye støy» i forskriftsforslaget § 8 sjuende ledd, fordi det siste anses å beskrive hensynet bak regelen på en klarere måte.

Tiende ledd

Sammenlignet med gjeldende innredningsforskrift § 9 niende ledd, er det tatt med en presisering av at det skal være lett å komme til sykerommet med bære.

For øvrig er kravet til belysning i bysse i gjeldende forskrift § 9 tiende ledd flyttet til ny innredningsforskrift §§ 19, 28 og 37, alle paragrafenes første ledd.

Til § 9 Ventilasjon

Bestemmelsen om ventilasjon i gjeldende innredningsforskrift § 11 beholdes i hovedsak slik den er, men det er gjort enkelte språklige forbedringer.

Til § 10 Oppvarming

Første ledd

Ved utarbeidelsen av paragrafens første ledd er det sett hen til forskrift 2. oktober 1972 nr. 4 om beregning av passasjerantall og om passasjerbequemmeligheter mv. § 19, samt forskrift 17. desember 1986 nr. 2318 om konstruksjon og utrustning av boligkvarteret på flyttbare innretninger § 10 nr. 1. Bestemmelsen anses å være en presisering av gjeldende rett for laste- og passasjerskip.

Til § 11 Toalett

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 22 og Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis.

Første ledd

Første ledd innebærer en endring sammenlignet med gjeldende rett. Det foreslås at skip som minimum skal ha etttoalett for hver sjettede person eller færre, som ikke har privat toalett i tilknytning til soverom. I tillegg skal toalettet ha en håndvask med varmt og kaldt drikkevann. Antall toaletter vil være knyttet til antall personer, og ikke fartøyets størrelse, i motsetning til gjeldende innredningsforskrift og ILO-konvensjon nr. 92. Regelen gjennomfører krav i MLC og ILO-konvensjon nr. 133, og forenkler anvendelsen av bestemmelsen. Samtidig fjernes et urimelig krav som i mange tilfeller har medført en strengere regel for skip med bruttotonnasje mellom 100 og 499 enn for skip med bruttotonnasje 500 eller mer. Den foreslåtte endringen kodifiserer også Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis for passasjerskip med bruttotonnasje 100 til 499 og lav bemanning, der ett felles toalett om bord blir akseptert.

Videre foreslås det ikke å videreføre gjeldende innredningsforskrift § 22 annet ledd. Når det er flere enn femti personer om bord av samme kjønn, følger det av § 22 annet ledd at det skal være etttoalett for hver 25. person utover de femti personene i tillegg til kravet i § 22 første ledd. Begrunnelsen for at kravet i § 22 annet ledd ikke foreslås videreført, er at antallet av hvert kjønn om bord vil variere kontinuerlig, noe som medfører at det er vanskelig for rederiet å forholde seg til kravet. Det er også umulig for direktoratet å verifisere at kravet oppfylles. Som en følge av dette foreslås altså en forenkling, der beregningen av antall toaletter gjøres uavhengig av kjønn.

Annet ledd

For passasjerskip videreføres ikke kravet i gjeldende innredningsforskrift § 22 fjerde ledd om eget toalett for personer som bare utfører arbeid om bord mens skipet ligger i havn. På passasjerskip kan i stedet passasjertoalettene brukes av laste- og lossearbeidere mv. som ikke bor om bord. De fleste passasjerskip har heller ikke så mange laste- eller lossearbeidere i arbeid på dekk som lasteskip.

Tredje ledd

Paragrafens tredje ledd er en kodifisering av Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis. I praksis kreves det bare atskilte toaletter for kvinner og menn, når det ut fra reglene for beregning av antall toaletter er krav om mer enn etttoalett.

Forskriftsforslaget § 11 tredje ledd er ment å klargjøre forholdet mellom gjeldende § 22 første og tredje ledd og ovennevnte forvaltningspraksis. Det foreslås derfor en hovedregel om at skip skal ha atskilte toaletter for kvinner og menn, med unntak for skip i innenriksfart med inntil seks personer som har sitt arbeid om bord.

Sjøfartsdirektoratets praksis og forslag til ny forskriftstekst samsvarer med gjeldende rett for personer som jobber på land i Norge. I forskrift 6. desember 2011 nr. 1356 om utforming og innretning av arbeidsplasser og arbeidslokaler (arbeidsplassforskriften) § 3-7 annet ledd, tillates felles toalett ved små virksomheter.

Det foreslås også at gjeldende innredningsforskrift § 22 sjuende ledd om at «avløp fra klosett skal være i henhold til gjeldende forskrifter» fjernes som overflødig.

Til § 12 Sykerom

Forskriftsforslaget § 12 viderefører gjeldende innredningsforskrift § 23 om sykerom. Det presiseres at unntak fra kravet til sykerom kan gjøres for skip som går i «stor kystfart» og mindre fartsområder. I gjeldende innredningsforskrift § 23 første ledd er ikke begrepet «kystfart» presisert.

For øvrig bemerkes det at forskrift 9. mars 2001 nr. 439 om skipsmedisin § 14 har krav til sykelugar, og det er krav til lege om bord etter forskriftens § 15. For passasjerskip gjelder i tillegg forskrift 2. oktober 1972 nr. 4 om beregning av passasjerantall og om passasjerbequemmeligheter mv. § 27.

I forskrift 9. mars 2001 nr. 439 om skipsmedisin er det også krav til bære med avstiving for rygg og nakke egnet for helikopterløft om bord, jf. § 9 første ledd, jf. vedlegg 2. Kravet til bære gjelder for fartøygruppe A og B, jf. forskriftens vedlegg 2, jf. § 4.

Til § 13 Spiserom, dagrom, kontor og rekreasjonstilbud

Paragrafen er i hovedsak en videreføring av gjeldende rett. Se kommentarer til enkelte ledd nedenfor.

Første ledd

Gjeldende innredningsforskrift § 18 første ledd annet punktum foreslås endret for å gjenspeile Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis om at det i spiserommet kreves sitteplasser til halvparten av de som har sitt arbeid om bord. Det forutsettes altså at ikke mer enn halvparten av de som har sitt arbeid om bord, bruker spiserommet samtidig.

Femte ledd

Etter Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis er det presisert at kravet til varmt og kaldt drikkevann gjelder for spiserom på skip med bruttotonnasje 200 eller mer.

Niende ledd

Begrepet «rekreasjonsrom» i gjeldende innredningsforskrift § 18 tolvte ledd bokstav a og b er erstattet med «dagrom» i forskriftsforslaget § 13 åttende ledd bokstav a. Begrunnelsen er at «dagrom» regnes som et mer gjengs begrep for skip enn «rekreasjonsrom». Dette innebærer imidlertid ikke en realitetsendring, fordi dagrom etter åttende ledd skal være utstyrt slik at de er egnet som rekreasjonsrom.

Tiende ledd

Kravene i tiende ledd gjelder skip hvis kjøp er strukket eller som er på et tilsvarende byggetrinn 20. august 2013 eller senere.

Bokstav a

Bestemmelsen viderefører gjeldende innredningsforskrift § 18 trettende ledd, jf. tolvte ledd, om minstekrav for rekreasjonstilbud avhengig av skipsstørrelse.

Bokstav b

Bestemmelsen viderefører gjeldende innredningsforskrift § 18 trettende ledd bokstav a om krav til løpende vurderinger av rekreasjonstilbud.

Bokstav c

Det foreslås at rederiets vurdering av rekreasjonstilbud om bord skal dokumenteres for at det skal være mulig å kontrollere at vurderingen er foretatt og hva vurderingen består i. Det stilles ikke krav til dokumentasjonens form, men dokumentasjonen kan for eksempel være i form av arbeidsmiljøutvalgets protokoll, se forskrift 1. januar 2005 nr. 8 om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for de som har sitt arbeid om bord på skip.

Bokstav d til f

Bestemmelsene viderefører gjeldende innredningsforskrift § 18 trettende ledd bokstav c til e.

Ellevte ledd

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 18 trettende ledd om rekreasjonstilbud som skal vurderes på skip hvis kjøp er strukket eller som er på et tilsvarende byggetrinn 20. august 2013 eller senere. Rekreasjonstilbudene skal være gratis når de finnes om bord.

Til § 14 Bysse

Paragrafen er i hovedsak en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 24. Se kommentarer til enkelte ledd nedenfor.

Første ledd

Det er presisert i første ledd at krav til bysse bare gjelder for skip som er bygget fra og med 1. november 1992. Dette er gjort i samsvar med gjeldende innredningsforskrift § 10. Videre presiseres det at det er rederiet, og ikke skipet, som holder kosten.

Sjuende ledd

Det presiseres i sjuende ledd siste punktum at det er den ene oppvaskkummen i *oppvaskavdelingen* som kan erstattes med oppvaskmaskin.

Åttende ledd

Henvisningen til Mattilsynets forskrifter i gjeldende innredningsforskrift § 24 åttende ledd er tatt bort i samråd med Mattilsynet. Begrunnelsen er Mattilsynet ikke lenger har forskrifter med krav til oppvaskmaskiner, som henvisningen til Mattilsynets forskrifter gjelder. I stedet er det tatt inn et krav i forskriftsforslaget § 14 åttende ledd om at instruksen om renhold og ettersyn av oppvaskmaskinen skal være basert på informasjon fra produsenten av oppvaskmaskinen. For ordens skyld nevnes det at lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) med forskrifter gjelder på skip, jf. skipssikkerhetsloven § 26 første ledd.

Til § 15 Proviant-, kjøle- og fryserom

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 25. Med begrepet «proviant» menes både mat og drikke. På samme måte som i forskrift 17. desember 1986 nr. 2318 om konstruksjon og utrustning av boligkvarteret på flyttbare innretninger, brukes kun begrepene «kjøle- og fryserom», som også omfatter eventuelle kjøleskap og frysebokser.

Til § 16 Garderobe, beskyttelsesutstyr og adgang til åpent dekk

Gjeldende innredningsforskrift § 19 om adgang til åpent dekk og § 34 om «forskjellig utstyr», er slått sammen og videreført i forskriftsforslaget § 15. Begrunnelsen for sammenslåingen er at de to paragrafene anses å ha nær tilknytning til hverandre. Kravet til solseil i gjeldende forskrift § 34 tredje ledd er tatt bort fordi det anses å være foreldet. Kravet til garderobeskap i forskriftsforslaget § 16 første ledd er for øvrig hentet fra gjeldende innredningsforskrift § 17 sjetten ledd.

Kapittel 3 Bestemmelser om innredningen for skip hvis kjøp er strukket eller som er på et tilsvarende byggetrinn 20. august 2013 eller senere

Til § 17 Virkeområde for kapittel 3

Det fremgår av paragrafen at kapitlet gjelder for skip hvis kjøp er strukket eller som er på et tilsvarende byggetrinn 20. august 2013 eller senere.

Til § 18 Bygging

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 10.

Første ledd

Det foreslås at kravet til søknad om unntak fra fastsatt takhøyde ikke videreføres i ny innredningsforskrift. For at en reduksjon i takhøyden i et område i innredningen skal være tillatt, må rederiet forsikre seg om at reduksjonen i takhøyde er rimelig og ikke vil resultere i ubehag for de som har sitt arbeid om bord. Oppfyllelse av bestemmelsen vil kontrolleres i forbindelse med tilsyn.

Niende ledd

På lasteskip under 24 meter kan Sjøfartsdirektoratet tillate unntak fra kravet til et eget proviantrom i tillegg til bysse. Se veiledningsrundskriv RSV 03-2015. Etter Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis gjelder det samme for passasjerskip uansett størrelse. Oppbevaring av proviant skal i alle tilfeller skje på en hygienisk forsvarlig måte.

Til § 19 Belysning

Det er gjort endringer i krav til belysning i samsvar med veiledningsrundskriv RSV 03-2015 om innredning på skip med største lengde under 24 meter og Instruction to Class (IC) 1/2015 om innredning på spesialskip.

Første ledd

Beskrivelsen av hva som regnes som «ordentlig opplyst» i gjeldende innredningsforskrift § 13 annet ledd bokstav a, er ikke videreført fordi denne regnes som overflødig sett hen til de konkrete kravene til belysning i paragrafens påfølgende ledd.

Det er tatt inn en bestemmelse om at Sjøfartsdirektoratet tillater soverom arrangert bare med kunstig lys på skip under 24 meter og på spesialskip, der det ikke er mulig å arrangere soverommene med naturlig lys ved lysventiler i skipssiden. For skip under 24 meter følger denne bestemmelsen av forvaltningspraksis slik den er nedskrevet i veiledningsrundskriv RSV 03-2015, og for spesialskip følger dette forutsetningsvis av gjeldende innredningsforskrift § 9 sjette ledd siste punktum om innredningens beliggenhet (forskriftsforslaget § 8 sjuende ledd), samt Instruction to Class (IC) 1/2015 om innredning på spesialskip.

Til § 20 Soverom

Paragrafen er i all hovedsak en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 14, men første ledd foreslås ikke videreført fordi det vurderes som overflødig å skrive at paragrafen bare gjelder når det er nødvendig med soveplass om bord.

Paragrafen kodifiserer gjeldende rett. Se veiledningsrundskriv RSV 3-2015 om innredning på skip med største lengde under 24 meter og Instruction to Class (IC) 2015 om innredning på spesialskip. Rederi- og sjømannsorganisasjonene har vært konsultert i forbindelse med utarbeidelsen av begge rundskrivene.

Tredje til femte ledd

Gjeldende innredningsforskrift § 14 annet ledd bokstav f, om at forpleiningspersonalet ikke bør ha soverom sammen med det vaktgående mannskapet, foreslås ikke videreført i ny innredningsforskrift. Begrunnelsen er at forskriftsbestemmelser skal være bindende. I samsvar med veiledningsrundskriv RSV 3-2015, er det derfor tatt inn som vilkår i forskriftsforslaget tredje til femte ledd at personer som deler soverom, skal gå motsatte vakter.

Fjerde ledd

Det anses at norske rederi- og sjømannsorganisasjoner allerede er konsultert når det gjelder krav til soverom for to personer på lasteskip med lengde (L) under 24 meter, jf. veiledningsrundskriv RSV 3-2015 om innredning på skip med største lengde under 24 meter, og at kravet til konsultasjon etter MLC standard A3.1 nr. 9 bokstav a dermed er oppfylt.

Femte ledd

I samsvar med Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis presiseres det i femte ledd at det ikke er tillatt med flere enn fire personer per soverom på spesialskip. MLC standard A3.1 nr. 9 bokstav j, som bestemmer at det kan være flere enn fire personer per soverom på spesialskip, ble tatt inn i gjeldende innredningsforskrift § 14 fjerde ledd bokstav b siste punktum i forbindelse med gjennomføringen av konvensjonen 20. august 2013. Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis tillater imidlertid ikke mer enn fire personer per soverom på spesialskip.

Hvis rederiet ønsker soverom for tre eller fire personer på spesialskip, skal norske rederi- og sjømannsorganisasjoner konsulteres. Det anses at organisasjonene allerede er konsultert når det gjelder krav til soverom for to personer, jf. Instruction to Class (IC) 2015 om innredning på spesialskip, og at kravet til konsultasjon etter MLC standard A3.1 nr. 9 bokstav a dermed er oppfylt.

Sjette ledd

Kravet om dagrom eller tilsvarende ekstraareal til soverom for utvalgte offiserer gjelder ikke for skip under 24 meter. Se veiledningsrundskriv RSV 3-2015.

Til § 21 Krav til størrelse på soverom

Gjeldende innredningsforskrift § 15 om krav til innredningens størrelse er videreført i forskriftsforslaget § 21. Paragrafoverskriften er endret til «Krav til størrelse på soverom», fordi den nye overskriften mer presist beskriver paragrafens innhold.

Første ledd

Språket er forenklet sammenlignet med gjeldende innredningsforskrift § 15, og det er laget en tabell med oversikt over krav til størrelse på soverom avhengig av skipstype, skipsstørrelse og antall personer per soverom. I tillegg videreføres de særskilte kravene knyttet opp mot stillingstype.

Tredje ledd

For å legge til rette for enerom på skip med lengde (L) under 24 meter kan dørkarealet reduseres til 3,75 m² i enerom. Konsultasjon om dette er gjennomført med hovedorganisasjonene i Norge, se rundskriv om innredning på skip med største lengde under 24 meter (RSV 03-2015).

På skip kjølstrukket på eller etter datoen for ikrafttreddelsen av MLC, 20. august 2013, skal enkeltrom for sjøfolk som hovedregel ikke være mindre enn 4,5 m², jf. MLC standard A3.1 nr. 9 bokstav f liten bokstav i. Det følger imidlertid av MLC standard A3.1. nr. 9 bokstav g at på skip med bruttotonnasje under 3000, passasjerskip og spesialskip kan kravet til dørkareal reduseres for å skaffe soverom med enkeltkøye. Kravet til dørkareal på 3,75 m² samsvarer for øvrig med i ILO-konvensjon nr. 133 artikkel 5 nr. 1 bokstav a om krav til størrelse på enkeltrom på skip med bruttotonnasje under 3000.

Til § 22 Køyer

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 16, men dennes første ledd foreslås ikke videreført fordi det vurderes som overflødig å skrive at paragrafen bare gjelder når det er nødvendig med soveplass om bord. For øvrig foreslås forskriftsteksten modernisert i tråd med MLC.

Til § 23 Inventar og annet utstyr i soverom

Fjerde ledd

I soverom skal det i utgangspunktet være bekvemme sitteplasser for minst én person mer enn rommet er bestemt for. På skip under 24 meter, er det imidlertid tilstrekkelig med én sitteplass på soverommet når det ellers på skipet er arrangert tilstrekkelige rekreasjonssteder for de som har sitt arbeid om bord, jf. veiledningsrundskriv RSV 3-2015, og dette er presisert i forskriftsforslaget § 23 fjerde ledd siste punktum.

Til § 24 Baderom mv.

Paragrafen er i hovedsak en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 20, med enkelte språklige forbedringer sett opp mot MLC standard A3.1 nr. 11 bokstav c.

Sjette ledd

Paragrafens femte ledd er en kodifisering av Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis. I praksis kreves det bare atskilte baderom for kvinner og menn når det ut fra reglene for beregning av antall baderom er krav om mer enn ett baderom.

Forskriftsforslaget § 24 femte ledd er ment å klargjøre forvaltningspraksis. Det foreslås derfor en hovedregel om at skip skal ha atskilte baderom for kvinner og menn, men det gjøres unntak for skip i innenriksfart med inntil seks personer som har sitt arbeid om bord.

Forvaltningspraksis og forslag til ny forskriftstekst samsvarer med gjeldende rett for personer som jobber på land i Norge. I forskrift 6. desember 2011 nr. 1356 om utforming og innretning av arbeidsplasser og arbeidslokaler (arbeidsplassforskriften) § 3-6 annet ledd tillates felles vaskerom under forutsetning av at det er atskilt bruk av dem.

Til § 25 Vaske- og tørkerom for klær

Første til tredje ledd

Paragrafen er i hovedsak en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 21, men § 21 første ledd annet punktum videreføres ikke. Dette fordi gjeldende § 21 første ledd annet punktum forutsetter at det ikke alltid er vaskemaskin om bord, noe som anses å være en foreldet bestemmelse for skip hvis kjøll er strukket eller som er på et tilsvarende byggetrinn 20. august 2013 eller senere.

Fjerde ledd

Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis om unntaksmulighet for passasjerskip uansett størrelse foreslås kodifisert i paragrafens fjerde ledd.

Kapittel 4 Bestemmelser om innredningen for skip med bruttotonnasje 50 eller mer hvis kjøll er strukket eller som var på et tilsvarende byggetrinn fra og med 1. november 1992 frem til 20. august 2013

Til § 26 Virkeområde for kapittel 4

Det fremgår av paragrafen at kapitlet gjelder for skip med bruttotonnasje 50 eller mer hvis kjøll er strukket eller som var på et tilsvarende byggetrinn fra og med 1. november 1992 frem til 20. august 2013.

Til § 27 Bygging

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 10.

Første ledd

Det foreslås at kravet til søknad om unntak fra fastsatt takhøyde ikke videreføres i ny innredningsforskrift. For at en reduksjon i takhøyden i et område i innredningen skal være tillatt, må rederiet forsikre seg om at reduksjonen i takhøyde er rimelig og ikke vil resultere i ubehag for de som har sitt arbeid om bord. Oppfyllelse av bestemmelsen vil kontrolleres i forbindelse med tilsyn.

Niende ledd

På lasteskip under 24 meter kan Sjøfartsdirektoratet tillate unntak fra kravet til et eget proviantrom i tillegg til bysse. Se veiledningsrundskriv RSV 03-2015. Det samme gjelder for passasjerskip uansett størrelse etter Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis. Oppbevaring av proviant skal i alle tilfeller skje på en hygienisk forsvarlig måte.

Til § 28 Belysning

Det er gjort endringer i krav til belysning i samsvar med veiledningsrundskriv RSV 03-2015 om innredning på skip med største lengde under 24 meter.

Første ledd

Beskrivelsen av hva som regnes som «ordentlig opplyst» i gjeldende innredningsforskrift § 13 annet ledd bokstav a, er ikke videreført fordi denne regnes som overflødig sett hen til de konkrete kravene til belysning i paragrafens påfølgende ledd.

Det er tatt inn en bestemmelse om at Sjøfartsdirektoratet tillater soverom arrangert bare med kunstig lys på skip under 24 meter og på spesialskip, der det ikke er mulig å arrangere soverommene med naturlig lys ved lysventiler i skipssiden. For skip under 24 meter følger denne bestemmelsen av forvaltningspraksis slik den er nedskrevet i veiledningsrundskriv RSV 03-2015, og for spesialskip følger dette forutsetningsvis av gjeldende innredningsforskrift § 9 sjette ledd siste punktum om innredningens beliggenhet (forskriftsforslaget § 8 sjuende ledd), samt Instruction to Class (IC) 1/2015 om innredning på spesialskip.

Til § 29 Soverom

Paragrafen er i all hovedsak en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 14, men dennes første ledd foreslås ikke videreført fordi det vurderes som unødvendig å skrive at paragrafen bare gjelder når det er nødvendig med soveplass om bord.

Gjeldende innredningsforskrift § 14 annet ledd bokstav f om at forpleiningspersonalet ikke bør ha soverom sammen med det vaktgående mannskapet, foreslås ikke videreført i ny innredningsforskrift. Se merknadene til § 20 ovenfor.

Til § 30 Krav til størrelse på soverom

Gjeldende innredningsforskrift § 15 om krav til innredningens størrelse er videreført i forskriftsforslaget § 30. Paragrafoverskriften er endret til «Krav til størrelse på soverom», fordi den nye overskriften mer presist beskriver paragrafens innhold.

Første ledd

Språket er forenklet sammenlignet med gjeldende innredningsforskrift § 15, og det er laget en tabell med oversikt over krav til størrelse på soverom avhengig av skipstype, skipsstørrelse og antall personer per soverom. I tillegg videreføres de særskilte kravene knyttet opp mot stillingstype.

Tredje ledd

For å legge til rette for enerom på lasteskip med lengde (L) under 24 meter kan dørkarealet reduseres til 3,75 m² i enerom. Konsultasjon om dette er gjennomført med hovedorganisasjonene i Norge, se rundskriv om innredning på skip med største lengde under 24 meter (RSV 03-2015).

Til § 31 Køyer

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 16, men dennes første ledd foreslås ikke videreført fordi det vurderes som unødvendig å skrive at paragrafen bare gjelder når det er nødvendig med soveplass om bord. For øvrig er forskriftsteksten modernisert.

Til § 32 Inventar og annet utstyr i soverom

Se merknadene til § 23 ovenfor.

Til § 33 Baderom mv.

Paragrafen er i hovedsak en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 20, med enkelte språklige presiseringer sett opp mot ILO-konvensjon nr. 133 artikkel 8 nr. 1.

Sjette ledd

Paragrafens sjette ledd er en kodifisering av Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis. I praksis kreves det bare atskilte baderom for kvinner og menn når det ut fra reglene for beregning av antall baderom er krav om mer enn ett baderom.

Den nye ordlyden i § 33 sjette ledd er ment å klargjøre forvaltningspraksis. Det foreslås derfor en hovedregel om at skip skal ha atskilte baderom for kvinner og menn, men det gjøres unntak for skip i innenriksfart med inntil seks personer som har sitt arbeid om bord.

Forvaltningspraksis og forslag til ny forskriftstekst samsvarer med gjeldende rett for personer som jobber på land i Norge. I forskrift 6. desember 2011 nr. 1356 om utforming og innretning av arbeidsplasser og arbeidslokaler (arbeidsplassforskriften) § 3-6 andre ledd tillates felles vaskerom under forutsetning av at det er atskilt bruk av dem.

Til § 34 Vaske- og tørkerom for klær

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 21.

Kapittel 5 Bestemmelser om innredningen for skip med bruttotonnasje 50 eller mer hvis kjøøl er strukket eller som var på et tilsvarende byggetrinn før 1. november 1992

Til § 35 Virkeområde for kapittel 5

Det fremgår av paragrafen at kapittelet gjelder for skip med bruttotonnasje 50 eller mer hvis kjøøl er strukket eller som var på et tilsvarende byggetrinn før 1. november 1992.

Til § 36 Bygging

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 10.

Første ledd

Det foreslås at kravet til søknad om unntak fra fastsatt takhøyde ikke videreføres i ny innredningsforskrift. For at en reduksjon i takhøyden i et område i innredningen skal være tillatt, må rederiet forsikre seg om at reduksjonen i takhøyde er rimelig og ikke vil resultere i ubehag for de som har sitt arbeid om bord. Oppfyllelse av bestemmelsen vil kontrolleres i forbindelse med tilsyn.

Til § 37 Belysning

Det er gjort endringer i krav til belysning i samsvar med veiledningsrundskriv RSV 03-2015 om innredning på skip med største lengde under 24 meter.

Første ledd

Beskrivelsen av hva som regnes som «ordentlig opplyst» i gjeldende innredningsforskrift § 13 annet ledd bokstav a, er ikke videreført fordi denne regnes som overflødig sett hen til de konkrete kravene til belysning i paragrafens påfølgende ledd.

Det er tatt inn en bestemmelse om at Sjøfartsdirektoratet tillater soverom arrangert bare med kunstig lys på skip under 24 meter og på spesialskip, der det ikke er mulig å arrangere soverommene med naturlig lys ved lysventiler i skipssiden. For skip under 24 meter følger denne bestemmelsen av forvaltningspraksis slik den er nedskrevet i veiledningsrundskriv RSV 03-2015, og for spesialskip følger dette forutsetningsvis av gjeldende innredningsforskrift § 9 sjette ledd siste punktum om innredningens beliggenhet (forskriftsforslaget § 8 sjuende ledd), samt Instruction to Class (IC) 1/2015 om innredning på spesialskip.

Til § 38 Soverom

Paragrafen er i all hovedsak en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 14, men dennes første ledd foreslås ikke videreført fordi det vurderes som unødvendig å skrive at paragrafen bare gjelder når det er nødvendig med soveplass om bord.

Gjeldende forskrift § 14 annet ledd bokstav f om at forpleiningspersonalet ikke bør ha soverom sammen med det vaktgående mannskapet, foreslås ikke videreført i ny innredningsforskrift. Se merknadene til § 20 ovenfor.

Til § 39 Krav til størrelse på soverom

Gjeldende innredningsforskrift § 15 om krav til innredningens størrelse er videreført i forskriftsforslaget § 39, men paragrafoverskriften er endret til «Krav til størrelse på soverom». Begrunnelsen er at den nye overskriften mer presist beskriver paragrafens innhold.

Første ledd

Språket er forenklet sammenlignet med gjeldende innredningsforskrift § 15, og det er laget en tabell med oversikt over krav til størrelse på soverom avhengig av skipstype, skipsstørrelse og antall personer per soverom. I tillegg videreføres de særskilte kravene knyttet opp mot stillingstype.

Tredje ledd

For å legge til rette for enerom på lasteskip med lengde (L) under 24 meter, kan dørkarealet reduseres til 3,75 m² i enerom. Konsultasjon om dette er gjennomført med hovedorganisasjonene i Norge, se rundskriv om innredning på skip med største lengde under 24 meter (RSV 03-2015).

Til § 40 Køyer

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 16, men dennes første ledd foreslås ikke videreført fordi det vurderes som unødvendig å skrive at paragrafen bare gjelder når det er nødvendig med soveplass om bord. For øvrig er deler av forskriftsteksten modernisert.

Til § 41 Inventar og annet utstyr i soverom

Se merknadene til § 23 ovenfor.

Til § 42 Baderom mv.

Paragrafen er i hovedsak en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 20, med enkelte språklige presiseringer sett opp mot ILO-konvensjon nr. 92 artikkel 13 nr. 4.

Femte ledd

Paragrafens femte ledd er en kodifisering av Sjøfartsdirektoratets forvaltningspraksis. I praksis kreves det bare atskilte baderom for kvinner og menn når det ut fra reglene for beregning av antall baderom er krav om mer enn ett baderom.

Forskriftsforslaget § 42 femte ledd er ment å klargjøre forvaltningspraksis. Det foreslås derfor en hovedregel om at skip skal ha atskilte baderom for kvinner og menn, men det gjøres unntak for skip i innenriksfart med inntil seks personer som har sitt arbeid om bord.

Forvaltningspraksis og forslag til ny forskriftstekst samsvarer med gjeldende rett for personer som jobber på land i Norge. I forskrift 6. desember 2011 nr. 1356 om utforming og innretning av arbeidsplasser og arbeidslokaler (arbeidsplassforskriften) § 3-6 annet ledd tillates felles vaskerom under forutsetning av at det er atskilt bruk av dem.

Til § 43 Vaske- og tørkerom for klær

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 21.

Kapittel 6 Felles bestemmelser om kost, drikkevann, forpleining og renhold mv.**Til § 44 Virkeområde for kapittel 6**

Det fremgår av paragrafen at kapittelet gjelder for alle skip som er omfattet av forskriften, jf. § 1.

Til § 45 Kosthold og hygiene

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift §§ 26, 27 og 28.

Første ledd

Bestemmelsen viser til normene for kosthold fastsatt av Nasjonalt råd for ernæring. Nasjonalt råd for ernæring er fagrådet for ernæring, som skal styrke myndighetenes fagrolle ved å gi kunnskapsbaserte råd i arbeidet med kosthold, ernæring og helse i befolkningen og i helsetjenesten.

Til § 46 Drikkevann

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 30, med mindre unntak. Referansen til forskrift 4. desember 2001 nr. 1372 (drikkevannsforskriften), videreføres ikke fra gjeldende innredningsforskrift § 30 annet ledd. Dette fordi det anses å være overflødig med en referanse til drikkevannsforskriften når det fremgår av drikkevannsforskriftens § 2 tredje ledd at denne gjelder på skip. Videre foreslås gjeldende innredningsforskrift § 30 femte ledd om Helsedepartementets forskrifter ikke videreført, ettersom virkeområdet for eventuelle forskrifter som Helsedepartementet «kan gi», vil fremgå av disse forskriftenes virkeområdebestemmelser.

Til § 47 Håndbøker og annen informasjon

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 29.

Til § 48 Forholdsregler ved utbrudd av sykdom forårsaket av mat eller drikkevann

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 31, men den er omstrukturert. Videre er kravet til rapportering til Statens helsetilsyn tatt bort. Begrunnelsen for å fjerne dette kravet er at det må være opp til Statens helsetilsyn å vurdere hvilke rapporter som ønskes tilsendt.

Til § 49 Renhold og hygiene i bysse

Paragrafen er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 32, men krav til tømming av matavfall er tatt ut av bestemmelsen fordi dette reguleres av annet regelverk.

Til § 50 Alminnelig renhold og oppussing av rom for de som har sitt arbeid om bord

Paragrafen er i hovedsak en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 33. Detaljreguleringen i gjeldende § 33 femte ledd annet punktum om innlevering av sengetøy etc., videreføres imidlertid ikke. Det overlates altså til rederiet/skipsfører å avgjøre når sengetøy etc. skal leveres inn. Gjeldende § 33 sjuende ledd om dekkdagbok videreføres heller ikke i forskriftsforslaget, fordi krav til føring av dekkdagbok med hensyn til drikkevann og kost er tatt inn i forskrift om innretning og føring av dagbøker på skip og flyttbare innretninger § 15 sjettede ledd bokstav a.

Kapittel 7 Avsluttende bestemmelser

Til § 51 Dispensasjoner

Gjeldende innredningsforskrift § 4 om fravik videreføres ikke. I stedet foreslås en ny generell dispensasjonsparagraf i tråd med Sjøfartsdirektoratets nye retningslinjer for forskriftsarbeid. For øvrig foreslås det at unntaksmulighetene i gjeldende innredningsforskrift videreføres slik det fremgår av andre paragrafer i forskriftsforslaget.

Første ledd

Sjøfartsdirektoratet kan godkjenne andre løsninger enn de som kreves etter forskriften, når det dokumenteres at løsningene er likeverdige med forskriftens krav. Rederiet må sende skriftlig søknad om dispensasjon til Sjøfartsdirektoratet, som deretter foretar en skjønnsmessig vurdering av søknaden. Bestemmelsen legger til rette for at rederiet kan bruke en annen dokumenterbar likeverdig løsning enn den som fremgår av et gitt forskriftskrav.

Annet ledd

Annet ledd gjelder for skip hvis kjøp er strukket eller som er på et tilsvarende byggetrinn 20. august 2013 eller senere, og som går i fartsområde 1 og 2, eller som går i fartsområde 1 og 2 men unntaksvis må foreta en enkelt internasjonal sjøreise. Dette er skip som faller utenfor MLC selv om skipet er kjølstrukket på eller etter datoen for MLCs ikrafttredelse 20. august 2013. Rederiet må sende skriftlig søknad om dispensasjon til Sjøfartsdirektoratet. Søknaden skal inneholde all relevant informasjon for vurderingen av om vilkårene for dispensasjon er oppfylt.

Bokstav a

Bokstav a gir hjemmel for unntak fra krav som ikke er vesentlig, når unntaket vurderes som sikkerhetsmessig forsvarlig. At et forskriftskrav ikke er vesentlig vil si at det anses å være mindre vesentlig vurdert opp mot de ekstraordinære grunnene som danner grunnlaget for dispensasjonen. I saksbehandlingen av slike dispensasjonssøknader vil det være naturlig å legge til grunn en samfunnsøkonomisk vurdering av konsekvenser. En dispensasjon etter bokstav a kan bare gis hvis et unntak fra det aktuelle forskriftskravet vil gi en løsning som totalt sett er sikkerhetsmessig forsvarlig. Begrepet «sikkerhetsmessig forsvarlig» betyr at det må foretas vurderinger både ut fra hensynet til å trygge liv og helse, miljø og materielle verdier.

Bokstav b

Bokstav b gir hjemmel for unntak fra forskriftens krav hvis kompensierende tiltak vil opprettholde samme sikkerhetsnivå som kravet i forskriften. Begrepet «kompenserende tiltak» er relativt vidt, og vil kunne omfatte en rekke tiltak som innebærer at forskriftens sikkerhetsnivå opprettholdes.

Tredje ledd

Tredje ledd gjelder for skip hvis kjøp er strukket eller som var på et tilsvarende byggetrinn før 20. august 2013. Rederiet må sende skriftlig søknad om dispensasjon til Sjøfartsdirektoratet. Søknaden bør inneholde all relevant informasjon for en vurderingen av om vilkårene for dispensasjon er oppfylt.

Bokstav a

Se merknaden til § 51 annet ledd bokstav a.

Bokstav b

Se merknaden til § 51 annet ledd bokstav b.

Fjerde ledd

Fjerde ledd er en videreføring av gjeldende innredningsforskrift § 35 om muligheten for dispensasjon for skip med «besetning med forskjellige nasjonale vaner og skikker». Bestemmelsen er forenklet i samsvar med MLC standard A3.1 nr. 19. Rederiet må sende skriftlig søknad om dispensasjon til Sjøfartsdirektoratet, og kan bare innvilges etter konsultasjon med norske rederi- og sjømannsorganisasjoner.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget til ny innredningsforskrift medfører at regelverket blir lettere tilgjengelig for brukerne ved å klargjøre kravene i gjeldende innredningsforskrift og tilhørende forvaltningspraksis. Forslaget pålegger ikke rederiene nye krav, og skulle derfor ikke medføre økte driftskostnader for rederiene.

Forskriftsforslaget § 7 om generelle krav til innredningen innebærer en utvidet mulighet til å arrangere innredningsfasiliteter på land i stedet for om bord. Sammenlignet med gjeldende innredningsforskrift § 8 utvides denne unntaksmuligheten til å gjelde lasteskip med bruttotonnasje under 500 og passasjerskip uansett størrelse. Unntaket gjelder ikke hvilerom, men det er likevel tillatt med hvilerom på land i stedet for om bord for passasjerskip der de som har sitt arbeid om bord, har en arbeidsordning som gir mulighet for pauser på land i løpet av arbeidstiden. Det er frivillig å legge innredningsfasiliteter på land, og det er opp til rederiet å vurdere hva som er økonomisk hensiktsmessig. Direktoratet oppfatter at forskriftsforslaget har positive konsekvenser i form av mer fleksibilitet for rederiene, samtidig som det er positivt for de som har sitt arbeid om bord, at bestemmelsen inneholder klare vilkår for innredningsfasiliteter på land. Se mer om bestemmelsen ovenfor under merknadene til § 7.

For skip som skal ha sertifikat for arbeids- og levevilkår (MLC-sertifikat), vil Sjøfartsdirektoratet utarbeide en ny mal for erklæring om arbeids- og levevilkår del I (Declaration of Maritime Labour Compliance – Part I). Dette for å beskrive den vesentlig likeverdige gjennomføringen av krav i MLC som følger av forskriftsforslaget § 7 om innredningsfasiliteter på land. Det er lasteskip og passasjerskip med bruttotonnasje 500 eller mer i utenriksfart som skal ha MLC-sertifikat, og erklæring om arbeids- og levevilkår del I er en del av MLC-sertifikatet, jf. forskrift 22. desember 2014 nr. 1893 om tilsyn og sertifikat for norske skip og flyttbare innretninger § 14. Rederier med skip som har MLC-sertifikat, vil motta nærmere informasjon om den planlagte endringen i sertifikatmalen. For øvrig regner ikke direktoratet med at det vil være mange skip med krav til MLC-sertifikat som vil benytte seg av muligheten til å arrangere innredningsfasiliteter på land.

I den grad rederier og skip har vist til bestemmelser i gjeldende innredningsforskrift i styrende dokumenter, innebærer forskriften at rederier og skip vil måtte ta kostnadene knyttet til å innarbeide de nye henvisningene.

Det er mulig at det vil bli økt behov for veiledning om innredningsregelverket på skip i en periode, slik at Sjøfartsdirektoratet vil få merarbeid i forbindelse med dette.

Med hilsen

Olav Akselsen
sjøfartsdirektør

Bjørn Pedersen
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg: Utkast til forskrift om innredning, rekreasjonstilbud, kost og forpleining på skip
Liste over høringsinstanser

Kopi til: Nærings- og fiskeridepartementet